

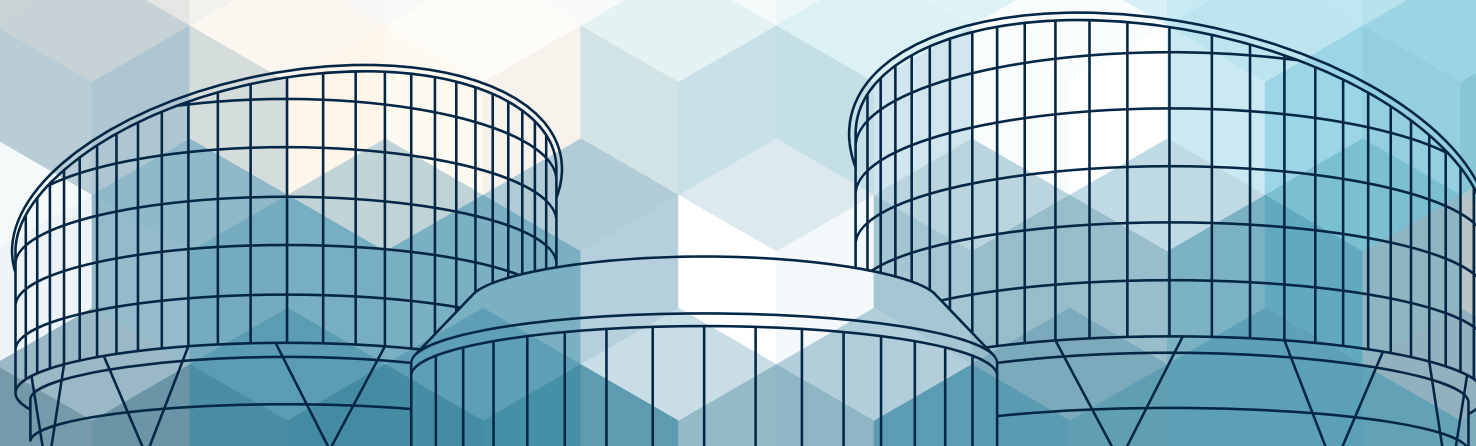
Пројекат финансира
Европска унија

 ПРАВОСУДНА
АКАДЕМИЈА

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО
ПРАВДЕ

Гарсија Руиз против Шпаније

Изјава о ограничењу одговорности. Ова публикација је израђена уз помоћ Европске уније. Садржај ове публикације искључива је одговорност пројекта „Подршка Европске уније Правосудној академији“ и ни у ком случају не одражава ставове Европске уније.

АНАЛИЗА ПРЕСУДЕ

Другостепени суд у својој одлуци може само да подржи разлоге на којима је првостепени суд засновао своју одлуку (нема повреде члана 6 став 1 Конвенције)

Гарсија Руиз против Шпаније¹

(БРОЈ ПРЕДСТАВКЕ: 30544/96, ПРЕСУДА ОД 21.01.1999.)

¹ *Garcia Ruiz v. Spain.*

СЕНТЕНЦА:

Када је првостепени суд у својој одлуци изнео детаљне разлоге о свим битним чињеничним и правним питањима, другостепени суд може само да се позове на такво образложење првостепеног суда без потребе да детаљно понавља исте разлоге у својој одлуци.

ЧИЊЕНИЧНИ ОПИС:

Подносилац представке ради као болничар, иако је по звању правник и као такав је уписан у адвокатску комору Шпаније. На захтев лица М. подносилац је 1985. године предузимао правне радње ван судског поступка које су се односиле на испитивање чињеница и правног статуса одређеног земљишта које је било предмет извршног поступка. То је земљиште М. купио у извршном поступку. Након тога, подносилац је од М.-а затражио исплату накнаде за свој рад, али је М. одбио да плати. Подносилац је тим поводом покренуо поступке пред судом против М.-а. Током поступка М. је тврдио да никада није ангажовао подносиоца. Суд је одбио захтев подносиоца због тога што је закључио да подносилац није доказао да је заиста предузимао одређене радње за М.-а односно да га је заступао у судском поступку, па самим тим ни да има право на накнаду као адвокат. Притом, суд је одбио да саслуша сведоке које је предлагао подносилац. Та одлука је потврђена од стране вишестепених судова.

НАЧЕЛА ЕВРОПСКОГ СУДА:

Према пракси Суда, начело исправног поступања и правилне примене закона захтева да одлуке судова без обзира на степен у којем се суди морају да садрже одговарајуће образложење, односно конкретне разлоге на којима се заснивају.

Обим обавезе образлагања судских одлука зависи од природе поступка о којем је реч и околностима конкретног предмета. Међутим, та обавеза не значи да је суд дужан да детаљно образложи и аргументује баш сваки навод који су странке изнеле. Тако уколико апелациони суд закључи да жалба није основана, он може да прихвати све аргументе на којима је првостепени суд засновао своју одлуку, без нарочито детаљног образлагања свих околности случаја.

Иако члан 6 став 1 Конвенције јемчи право на правично суђење, он не садржи никаква правила о прихватљивости доказа или о начину на који поједини докази треба да буду оцењени.² То значи да је начин оцене доказа предмет регулације националног права држава чланица и судске праксе њихових судова.³ Европски суд не може да у томе замени националне судове држава чланица – он не може да се бави питањима да ли су деловањем националних судова наступиле било какве чињеничне или правне грешке током поступка, осим у случају када су такве грешке довеле до повреде неког конвенцијског права.

² В. пресуду *Монтованели против Француске (Mantovanelli v. France)*, бр. 21497/93 од 18.03.1997.

³ В. пресуду Великог већа у предмету *Центро Еуропа 7 С.Р.Л. и Ди Стефано против Италије (Centro Europa 7 S.R.L. and Di Stefano v. Italy)*, бр. 38433/09 од 07.06.2012.

ПРИМЕНА НАЧЕЛА НА ЧИЊЕНИЦЕ КОНКРЕТНОГ ПРЕДМЕТА:

Суд је приметио да је одлука првостепеног суда у предмету подносиоца била заснована на образложеном закључку да подносилац није доказао основаност свог потраживања према М.-у. Осим тога, првостепени суд је образложио због чега сматра да саслушање сведока којег је предложио подносилац није могло да послужи као убедљив доказ у погледу тврдњи подносиоца. Апелациони суд је у потпуности прихватио наведене закључке првостепеног суда.

Подносилац представке је у разним фазама судског поступка пред домаћим судовима имао могућност изношења аргумената које је сматрао битним, чиме је било обезбеђено остваривање начела контрадикторности.

Одлука суда првог степена била је до те мере детаљно образложена да, иако је другостепени суд одбио жалбу позивајући се на исте те разлоге (без детаљног образлагања и понављања разлога које је изнео првостепени суд), подносилац не може да тврди да одлука другостепеног суда није била у довољној мери образложена. Због тога је Суд закључио да у конкретном предмету није дошло до повреде права на правично суђење.

КОМЕНТАР:

Право на образложену судску одлуку само је једно од бројних права садржаних у општој одредби члана 6 став 1 Конвенције које је даље развијено кроз праксу Европског суда.

Пресуда *Гарсија Руиз против Шпаније* показује да постоје значајне разлике у погледу начина на који првостепени и другостепени судови требају да образлажу своје одлуке. Док члан 6 став 1 Конвенције од првостепеног суда захтева да пружи детаљно образложење у смислу оцене свих чињеница и правних аргумената који су пред њега изнети (али само оних који су битни за доношење одлуке о предмету), судови вишег степена у својим одлукама могу да се само позову на такве детаљно изложене разлоге из првостепене одлуке. Такав приступ не доводи до повреде члана 6 став 1 у смислу права на образложену судску одлуку. Закон о парничном поступку Републике Србије садржи јасну формулацију у члану 396 став 2 у погледу непостојања обавезе другостепеног суда да приликом одбијања жалбе детаљно образлаже пресуду у случају да прихвата чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права. Такво решење је у потпуности у складу са стандардом који је развио Европски суд кроз своју праксу.

Такође, потребно је истаћи да је у овом предмету важну околност представљала и чињеница да додатни докази које је подносилац предлагао у првостепеном поступку (саслушање сведока) заиста нису били релевантни у смислу могућности доказивања његових навода из тужбе. Да је било другачије, односно да је подносилац предложио одређени битан доказ који национални суд тужене државе није прихватио, то би свакако било од утицаја на остваривање права на контрадикторност судског поступка. (в. пресуду *Домбо Бехер против Холандије (Dombo Beheer B.V. v. the Netherlands)*, бр. 14448/88 од 27.10.1993. и а contrario пресуду *Вежбицки против Пољске (Wierzbicki v. Poland)*, бр. 24541/94 од 18.06.2002.). У овом погледу решења националног права су делимично мањкава, односно неусклађена са стандардима Европског суда што у перспективи може да доведе до повреде Европске конвенције приликом њихове примене. Наиме, из одредби члана 308 став 5 и члана 365 став 1 Закона о парничном поступку произилази да првостепени суд може предлоге за извођење доказа (које је странка изнела најкасније на припремном рочишту, односно на првом рочишту за главну расправу ако припремно рочиште није обавезно) које не сматра битним за доношење одлуке да одбије решењем без пружања образложења за такво одбијање.

ПОДРШКА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ПРАВОСУДНОЈ АКАДЕМИЈИ
Теразије 8/1, 11000 Београд, Србија

Т: +381 11 3023 866

Ф: +381 11 3023 877

info@jap.rs

**BRITISH
COUNCIL**

Пројекат спроводи конзорцијум
који предводи British Council